

Adventi pillanatfelvétel:

A várakozó Isten

(Lk 15,20)

Az egyházi Újév, vagyis az Advent kezdete ugyanazokat az érzéseket hívja elő, mint a szilveszter követő január elseje, vagyis egyfajta ígéretszomjúságot. Nem vagyunk távollátók, hiába kémleljük a jövőt, de egy ezüsttányéron kínált aranyalma, vagyis a szívünkbe talált Ige erővel, reménységgel, Istenközelséggel tölthet fel. Segíthet abban, hogy ne csak úgy beessünk a karácsonyba. Akkor is, ha körülöttünk ekkortájt felgyorsulnak az események, ha egyre nagyobb a lökdösődés, mert mindenki siet, hogy előkészüljön az ünnepre. Egy ilyen nagytakarításos hétvégén – mesélte egy györgyfalvi testvér – feltűnt az unokának, hogy a nagymama másoktól eltérően nyugodt, nem pattog, nem adja le a rendelést, mi mindent kell hozni neki a boltból. Ezért az unoka rá is kérdezett, hogy ő nem készül-e a karácsonyra? Mire a nagymama azt válaszolta, de igen, csak én lélekben teszem ezt.

Bennem maradt ennek az idős asszonynak a bátorsága, mert bizony nem kevés erő kell az árral szembe úszni, és ilyenkor megengedni magunknak azt a luxust, hogy lélekben készüljünk. Mert melyikönk maradhat ki abból, hogy teleírt listákkal menjen ki ez idő tájt az utcára, mert már fejben sem tudja tartani, mi mindent kell elintéznie? Nem szeretnék riadalmat okozni azzal az elvárással, hogy most egy újabb projekt zsúfolódjék a papírra, vagyis egy újabb karácsony előtti feladat: „Kéretik lélekben készülni!”

Most valaki talán azt gondolja magában: Mondjam meg magyarul, mit jelent az. Lefordítom: Várakozni. Lehet, hogy ez a feladat mindössze csak mérsékelt lelkesedést vált ki belőlünk, mert esetleg teli van az életünk várakozás-témával, de nem is kevés közülük a kudarcos rossz élmény.

Ennek a témának vannak irodalmi klasszikusai is. Beckettnek, az ír származású drámaírónak az egyik leghíresebb darabja a Godot-ra várva. A két főhős, Vladimir és Estragon, az ágrólszakadt figurák Godot-ra várnak, aki majd eljön értük, ételt

és italt hoz, és otthont ad. Az angolban Isten neve *God*, tehát a *Godot* egyfajta elkeresztelése a soha meg nem érkező Túlnaninak. Várják-várják őt, de hiába, keserűségükben már-már öngyilkossággal is próbálkoznak, de azzal is kudarcot vallanak, mert arra vannak ítélve, hogy várjanak.

Ez a darab annak idején érettségi tétel volt, s emlékszem, hogy tervekkel teli lelkes fiatalembert nem értettem, mitől lett olyan híres ez a bugyuta párbeszédekkel megtűzdelt, javarészt unalmas darab. Azóta jónéhány ősz hajszálam lett, és nemegyszer eszembe jut ez a Beckett-dráma, amikor visszatekintek eddigi életemre. Mert bizony akadnak nálam is beteljesületlen váradalmak, már végleg elment vonatok, és annak a nyomorúsága, mi minden nem sikerült, amihez pedig nagy reményt fűztem. Csak járom a köreimet, és nincs változás, és néha reményt vesztetten kérdezem magamtól: Én is csak Godot-ra várok?

Már csak ezért is érdekel, hogy a bibliai várakozástörténetek kisegítene-e az elakadásaimból?

Tény az, hogy a várakozás Szentírás egyik nagyon fontos teológiai kulcsszava. Lehet, hogy a belső keresők mindannyiunknak először Mária angyali üdvözléses adventjét hozza be. Itt azonban nem az a képlet, mint Beckett-nél, hogy az ember kitalál valamit, és várja, hogy Isten, vagyis Godot beteljesítse, hanem itt Isten a kezdeményező. Ő áll elő a megvalósulandó projekttel, szaknyelven az üdvertével, és éppen fordítva, ő vár arra, hogy mi igent mondjunk, és belesimuljunk, sőt aktívan együtt működünk a megvalósulásban. Olyannyira, hogy viselőssé válunk az isteni elképzeléstől, s a várakozásunk várandóssá alakít minket. Lehet-e ez üresjárat, s van-e annál gyümölcsözőbb „tevékenység”, mint hogy valaki a Mária-paradigma alapján kihordja a maga Istentől való megajándékozottságát?

Mégis a legbátrabb az a kép, ahogyan Jézus összehozta Istent a várakozással, ahogyan híres példázatában odaállította a tékozló fiú apját a kapuba, hogy várja haza az

elvesztett (Lk 15,20). Ezzel isteni minőséggé magasztosította a várakozást, jelezve, hogy Istennek is vannak adventjei.

Honnan vette Jézus ezt a bátorságot, hogy bemutassa ezt az isteni tehetetlenséget? Magam elé képelem, mennyire nem tetszhetett ez az otthon maradt nagyobbik fiúnak, és mennyit bosszankodhatott magában emiatt: „Apa csak úgy kiáll a kapuba, mint egy vénasszony! Ez a pipogya tehetetlenség egyáltalán nem férfias! Ha annyira hiányzik a fia, miért nem küldet utána szolgálát, miért nem kutatja föl? Csak áll és vár – időtlen időig, ahelyett, hogy valami értelmeset csinálna!”

De hát történik egyáltalán valami eközben? Siettet-e a fiú érkezését? Valószínű, hogy a várakozás formálta át az apában az indulatot, a számonkérhetnéket feltétel nélküli-séggé. Ez tette őt „távolba látóvá”. Ez a példázatbeli apa már messziről is képes volt felismerni a közeledő alakban a gyermekét. Talán ha véletlenül abban az időpontban ott lett volna az idősebb fiú, bizonyára csak sokára fogta volna föl, hogy mit történt az öreggel? Miért kezd el méltóságából kivetkőzve szaladni az apja valaki felé? Másként lát és érez az, aki vár valakit. Ez képesít az elébemenő szeretet akcióira!

Valószínű, hogy a tékozló fiú hazatérésében a legnehezebb szakasz az utolsó lehetett. Amikor végső kimerültségében, szakadtságában elborították a kérdések és kételyek. Az elébe szaladó apa épp ettől a legnehezebb résztől kímélte meg. Az együtt megtett út terhe mindig feleződik. A minden várakozást felülmúló fogadtatást, az ölelést, a díszbe öltöztetést – ezt mind-mind a várakozás „termelte ki” az apa szívében. Azt az „eszementséget”, hogy felrúgva az ókori patriarcha viselkedéskodexét, kizárólag csak tékozló fia „érdekelje”.

Milyen gyönyörű és megrendítő ez a tudat, hogy nekünk ilyen ránk várakozó Istenünk van! Ez a messziről meglátó, szakadtságunkban is ránk ismerő és elibénk szaladó szeretet még a magyarázkodástól is megkímél. Kérdéseink megválaszo-

lódnak anélkül, hogy feltennék azokat. Még talán Füle Lajos sorai is visszhangra találnak bennünk:

*Mit el nem értünk, hogy meg-
gazdagított!*

*Mit el nem értünk, majd mind
hogyan megáld!*

*Boldog, ki kincsre lelhet
é hiányban,*

s nincs benne vád.

Tudunk-e hinni ebben a minden értelmet felülhaladó isteni várakozásban? Hát ezért nem veszhetünk el, mert bennünket ilyen intenzíven

várnak majd odaát! Ezt az Isten-portrét kellene ráhelyezni minden koporsóra! Vagy inkább a haldokló éjjeliszekrényére tenni! De ez a légnehezebb szakaszt megfelelő isteni várakozás és elénk szaladás nemcsak halálunk óráján aktivizálódik! Hiszem, hogy földi adventünk odaát az örökkévalóságban is minősített „idő” lesz: az Isten feltétel nélküli, végtelen szeretetébe történő befogadás „angyaljárásos ideje”!

Mennyire sóvárogva várja a világ azt az egyházat, amelyben ismerik és gyakorolják ezt a lelki elébe-

menést! Lényegesen többen lennének a lelki otthonra találók.

Mária és a „tékozló” Isten adventje is születésbe torkollik! A példázatbeli fiúé azonban újjászületésbe. Ezt jelképezi az apai beöltöztetés – az istenfiúságba. Ez a gyümölcsöző várakozás nem a Beckett-féle üresjárat hiábavalósága, mert olyan Istenünk van, aki nem tágít a kapuból addig, amíg haza nem érkezünk! Ki tudna ennek ellenállni?

Vörös Éva

Roráte

A busz hirtelen fékezett, mert a KÖKI-nél már ilyen hajnali órában is nagy volt a gyalogosforgalom, keresztben a hídon.

– Miért nem kapaszkodik – sziszegte a fogai közül a fiatalember –, és még hozzátette a nyomaték kedvéért: – Hülye, bunkó!

– Bocsánat, ne haragudjon, a busz... – kezdtem, miután valahogy megkapaszkodtam, de látva, hogy a hideg gyűlölet sűrű betonközönybe megy át a fiú arcán, egy sajnál-

kozó vigyorban hunyt ki a bocsánatkérésem.

Az öklöm azonban összeszorult. Valami jeges hidegség csapta meg a szívemet a „bunkó” miatti felháborodásomban. A fiú egy fejjel magasabb volt nálam, jól kisportolt, farmerdzsekis, így az öklöm hamar kiengedett, de a szívemben ott maradt a hidegségből valami.

A Ferenciek terén szálltam le a metróról. A hidegség lassan szűnt, és a mozgólépcsőért való versengést

már a szokásos nyugalommal szemléltem.

A templomban még sötét volt. Csak a csoszogások, padnyikorgás, egy-egy fémsarok kopogása jelezte, hogy valami készül. A padok lassan megteltek, és hátul, az orgona alatti jó helyeken kívül már végig a falak mentén és a középen is egyre fogytak a helyek. Meggyulladtak a reflektorok és a csillárok, megszólalt a csengő, és az orgonán felhangzott: Harmatozzatok égi magasok, / A felhők essék az igazat, / Nyíljék meg immár a föld, / Teremje az Üdvözítőt.

A gyors reggeli áldozók hosszú sora ilyenkor még hosszabb, de a rorátézók a hosszú, csendes várakozásra készültek fel. Itt-ott felsírt egy-egy korán ébredt gyerek, és a máskor oly hangos szóval panaszkodó, a rendszert szidó öregasszony is térdre roskadva hajlongott a Mária-oltár előtt.

Szívem lassan megtelt melegséggel. Az ének, a templom angyala kisöpörte belőle a hideg utolsó foszlányait is. Már nem haragudtam senkire. Most már talán kezét is nyújtottam volna a „bunkós” fiatalembernek, mert a kezem is meleg lett. Hideg, ökölbe szorult kézzel nincs értelme kezét fogni.

Lassan ballagtam befelé a munkahelyemre. A város már felébredt. A zaj, a bűz ismét elfoglalta bennem jól megérdemelt helyét. Azon gondolkoztam, vajon mit értett a pap azon, hogy a bennem lévő vadállatokat kell először megszelídítenem, ha karácsonyi pásztorként a betlehemi jászolhoz akarok menni.

1995 Adventjén

Farkas István

Forrás: Koinónia, 2017/12